

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-11-27

Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Kommundelsnämnderna

Skolplikt och skolfrånvaro, höstterminen 2017

Dnr: UN 17/59

Sammanfattning av ärendet

Kommunens ansvar är att bevaka att alla skolpliktiga elever som är folkbokförda i kommunen går i skolan eller får utbildning på annat sätt. Det gäller såväl elever som går i kommunens egna skolor som elever som går i fristående skolor och även i andra kommuner. 2017-11-06 fanns 128 elever, med folkbokföringsadress i Södertälje kommun, som saknar känd skolplacering. Av dessa var 80 av eleverna inte lokaliserade. Utbildningskontoret i Södertälje kommun har en fastställd rutin för bevakning av att skolpliktiga elever är inskrivna i skola samt åtgärder när elever inte kan lokaliserar.

Det finns 96 elever i Södertälje kommuns skolor som har en skolfrånvaro som överstiger 50 %. De kommunala skolorna har en gemensam rutin för hantering av skolfrånvaro. Sedan maj 2017 har nio anmälningar gällande risk för ej fullgjord skolplikt från andra huvudmän handlagts av Resurscentrum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-11-27 Skolplikt och skolfrånvaro höstterminen 2017

PM skolplikt och skolfrånvaro, höstterminens 2017

Kommunens rutin för skolpliktsbevakning, bilaga 1

Normalläge för hantering av skolfrånvaro, bilaga 2

Kommunövergripande rutiner för hantering av skolfrånvaro, bilaga 3

Ärendet

Bakgrund

Kommunens ansvar är att bevaka att alla skolpliktiga elever som är folkbokförda i kommunen går i skolan eller får utbildning på annat sätt. Det gäller såväl elever som går i kommunens egna skolor som elever som går i fristående skolor och även i andra kommuner (Skollagen 7 kap 22§).

När det gäller elever som är bosatta i kommunen men som inte går i kommunens grund- eller särskola ska kommunen hålla sig underrättad om var och hur eleven får föreskriven utbildning. Kommunen ska ingripa om eleven inte bereds sådan utbildning och se till att eleven fullgör sin skolgång och deltar i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli (Skollagen 7 kap 21§).

Fristående skolor har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen för en fristående skola har anmälningsskyldighet till elevens hemkommun då eleven är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak. Den fristående skolan måste därför ha ett system för att kontrollera elevens närvaro i skolan. När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en fristående skola, ska huvudmannen för skolan snarast lämna uppgift om detta till elevens hemkommun. (Skollagen 7 kap 22§).

I bifogat PM redovisas en sammanställning av skolpliktsbevakning och frånvaro i grundskolan för höstterminen 2017.

Kontorets förslag till nämnderna:

Nämnden godkänner redovisning av skolpliktanmälningar och skolfrånvaro.

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Annika Granlund
gruppchef
Resurscentrum
Telefon (direkt): 08-523 042 86
E-post: annika.granlund@sodertalje.se

Rapport | 2017-11-27

Skolplikt och skolfrånvaro

Höstterminen 2017

Annika Granlund
Gruppchef
Resurscentrum
Telefon (direkt): 08-523 042 86
E-post: annika.granlund@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
1.1 Elever folkbokförda i kommunen som saknar skolplacering.....	3
1.2 Elever inskrivna i kommunens grundskolor, men som på grund av omfattande skolfrånvaro riskerar att inte uppfylla sin skolplikt.....	4
1.3 Elever med skolplacering hos annan huvudman, men som på grund av omfattande frånvaro riskerar att inte fullgöra sin skolplikt.....	5
2. Kommunens arbete med skolfrånvaro.....	5
2.1 Gemensamma riktlinjer och rutiner.....	5
2.2 Resurscentrums stöd kring skolfrånvaro.....	5

1. Bakgrund

Kommunens ansvar är att bevaka att alla skolpliktiga elever som är folkbokförda i kommunen går i skolan eller får utbildning på annat sätt. Det gäller såväl elever som går i kommunens egna skolor som elever som går i fristående skolor och även i andra kommuner. (Skollagen 7 kap 22§)

När det gäller elever som är bosatta i kommunen men som inte går i kommunens grund- eller särskola ska kommunen hålla sig underrättad om var och hur eleven får föreskriven utbildning. Kommunen ska ingripa om eleven inte bereds sådan utbildning och se till att eleven fullgör sin skolgång och deltar i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli. (Skollagen 7 kap 21§)

Fristående skolor har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen för en fristående skola har anmälningsskyldighet till elevens hemkommun då eleven är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak. Den fristående skolan måste därför ha ett system för att kontrollera elevens närvaro i skolan. När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en fristående skola, ska huvudmannen för skolan snarast lämna uppgift om detta till elevens hemkommun. (Skollagen 7 kap 22§)

Nedan redovisas uppgifter om

- elever som är folkbokförda i kommunen, men som saknar känd skolplats
- anmälningar gällande elever inskrivna hos annan huvudman, men som på grund av skolfrånvaro riskerar att inte uppfylla sin skolplikt
- elever inskrivna i kommunens grundskolor, men som på grund av omfattande skolfrånvaro riskerar att inte uppfylla sin skolplikt
- kommunens arbete med skolfrånvaro

1.1 Elever folkbokförda i kommunen som saknar skolplacering

Utbildningskontoret i Södertälje kommun har en fastställd rutin för bevakning av att skolpliktiga elever är inskrivna i skola (se bilaga 1). Av rutinen framgår hur skolpliktiga elever som saknar skolplacering upptäcks och hur dessa elevers rätt till utbildning säkerställs.

2017-11-06 fanns 128 elever, med folkbokföringsadress i Södertälje kommun, som saknar känd skolplacering.

De utredningar som genomförts i enlighet med Södertälje kommuns rutin för skolpliktsbevakning (bilaga 1) visar vid avstämning 2017-11-06 följande resultat:

38	av de 128 eleverna fullgör sin skolplikt i utlandet
6	av de 128 eleverna fullgör sin skolplikt hos annan huvudman
0	av de 128 eleverna har befunnits ej skolpliktiga
1	av de 128 eleverna är placerade av socialtjänsten och fullgör sin skolplikt hos annan huvudman
1	av de 128 eleverna är lokaliserad, men fullgör ej skolplikt.
80	av de 128 eleverna är ännu ej lokaliserade.

För de 80 elever som inte är lokaliserade har en fördjupad sökning inletts. Vårdnadshavarna söks kontinuerligt via brev och telefon. Ett samarbete med socialtjänsten initieras. I vissa fall har alla informationskanaler vi har tillgång till använts utan att elev eller anhöriga har kunnat lokaliseras. I dessa fall inleds ett samarbete med försäkringskassan och skatteverket så de kan starta sin utredning.

I de fall kommunen har anledning att tro att personer är felaktigt folkbokförda inleds ett samarbete med Skatteverket och Försäkringskassan.

1.2 Elever inskrivna i kommunens grundskolor, men som på grund av omfattande skolfrånvaro riskerar att inte uppfylla sin skolplikt

Nedan redovisas den totala frånvarostatistiken för samtliga kommunala grundskolor inklusive särskola höstterminen 2017 fram till 2017-11-17. Siffrorna hämtas ur Lärplattformens frånvarofunktion. Siffrorna är inte helt tillförlitliga och bör tolkas med viss försiktighet. I många fall har elever med omfattande skolfrånvaro åtgärdsprogram med anpassad studiegång och förmår på så vis fullgöra sin skolplikt. Detta framgår inte alltid av det digitala systemet. Inom parentes visas förra terminens resultat.

	Sammanlagd skolfrånvaro (giltig+ogiltig)	
	50-79%	>80%
Antal elever	77 (90)	19 (23)

Nedan redovisas antalet elever med omfattande giltig skolfrånvaro, omfattande ogiltig skolfrånvaro samt omfattande skolfrånvaro som både är giltig och ogiltig och där den sammanlagda frånvaron är 50 % eller mer, men där varken giltig eller ogiltig frånvaro var för sig uppgår till 50 %.

	Registrerad frånvaro 50-79%	Registrerad frånvaro >80%
Antal elever med omfattande, giltig skolfrånvaro	20 (21)	8 (10)
Antal elever med omfattande, ogiltig skolfrånvaro	21 (43)	2 (5)
Antal elever med omfattande skolfrånvaro som både är giltig och ogiltig	36 (26)	9 (8)
Totalt	77 (90)	19 (23)

1.3 Elever med skolplacering hos annan huvudman, men som på grund av omfattande frånvaro riskerar att inte fullgöra sin skolplikt

Huvudmannen är skyldig att anmäla till en skolpliktig elevs hemkommun om eleven, på grund av omfattande skolfrånvaro, riskerar att inte fullgöra sin skolplikt.

Sedan maj 2017 har nio anmälningar gällande risk för ej fullgjord skolplikt från andra huvudmän handlagts. Av dessa inkom samtliga under höstterminen.

Södertälje kommun följer upp anmälningar genom att en medarbetare från Resurscentrums skolfrånvaroteam erbjuder den huvudman, hos vilken eleven har sin skolgång, ett till två konsultativa samtal. Samtalen syftar till att stödja skolan i arbetet med elevens skolfrånvaro. Åtta av de nio anmälningarna har resulterat i konsultativa samtal.

2. Kommunens arbete med skolfrånvaro

2.1 Gemensamma riktlinjer och rutiner

Utbildningskontoret i Södertälje kommun har fastställt ett normalläge för arbete med skolfrånvaro (bilaga 2).

Utbildningskontoret i Södertälje kommun har även fastställt en kommungemensam rutin för hantering av skolfrånvaro (bilaga 3). Kommunens grundskolor ska med den kommungemensamma rutinen som utgångspunkt skapa lokala rutiner. En översyn av skolornas lokala rutiner har visat ett behov av ett mer systematiskt och strukturerat närvaroarbeta på många skolor. Verksamhetschefen för grundskolan har därför givit Skolnärvaroteamet i uppdrag att ta fram förslag på en tydligare kommungemensam rutin för ett närvarofrämjande arbete och hantering av skolfrånvaro samt ett årshjul för ett systematiskt närvaroarbeta. Detta arbete ska vara klart 2018-01-18.

2.2 Resurscentrums stöd kring skolfrånvaro

Resurscentrums Skolfrånvaroteam riktar kommunens stöd och handledning till grundskolor i arbetet med skolfrånvaro och består av tre tjänster (varav en vakant). Skolfrånvaroteamet anlitas såväl i det förebyggande som i det åtgärdande frånvaroarbetet och har under höstterminen 2017 anlitas av kommunens grundskolor för ett antal stödinsatser. En skola har erhållit stöd eller handledning i det förebyggande skolfrånvaroarbetet. Fyra grundskolor, varav två fristående grundskolor, har erhållit handledning eller stöd kring enskilda elever med hög skolfrånvaro. Skolfrånvaroteamet har under terminen också arbetat direkt med fem enskilda elever med mycket omfattande skolfrånvaro. Arbetet med enskilda elever består i kartläggning, planering, undervisning, skolträning, stöd till vårdnadshavare samt stöd till skolorna i planeringen av elevernas skolgång och undervisning efter avslutad insats. Effekterna av teamets arbete med enskilda elever är generellt att de är tillbaka i skolan efter avslutad insats. Den stora utmaningen är dock att få eleverna kvar i en fungerande skolgång på lång sikt.

Skolpliktsbevakning

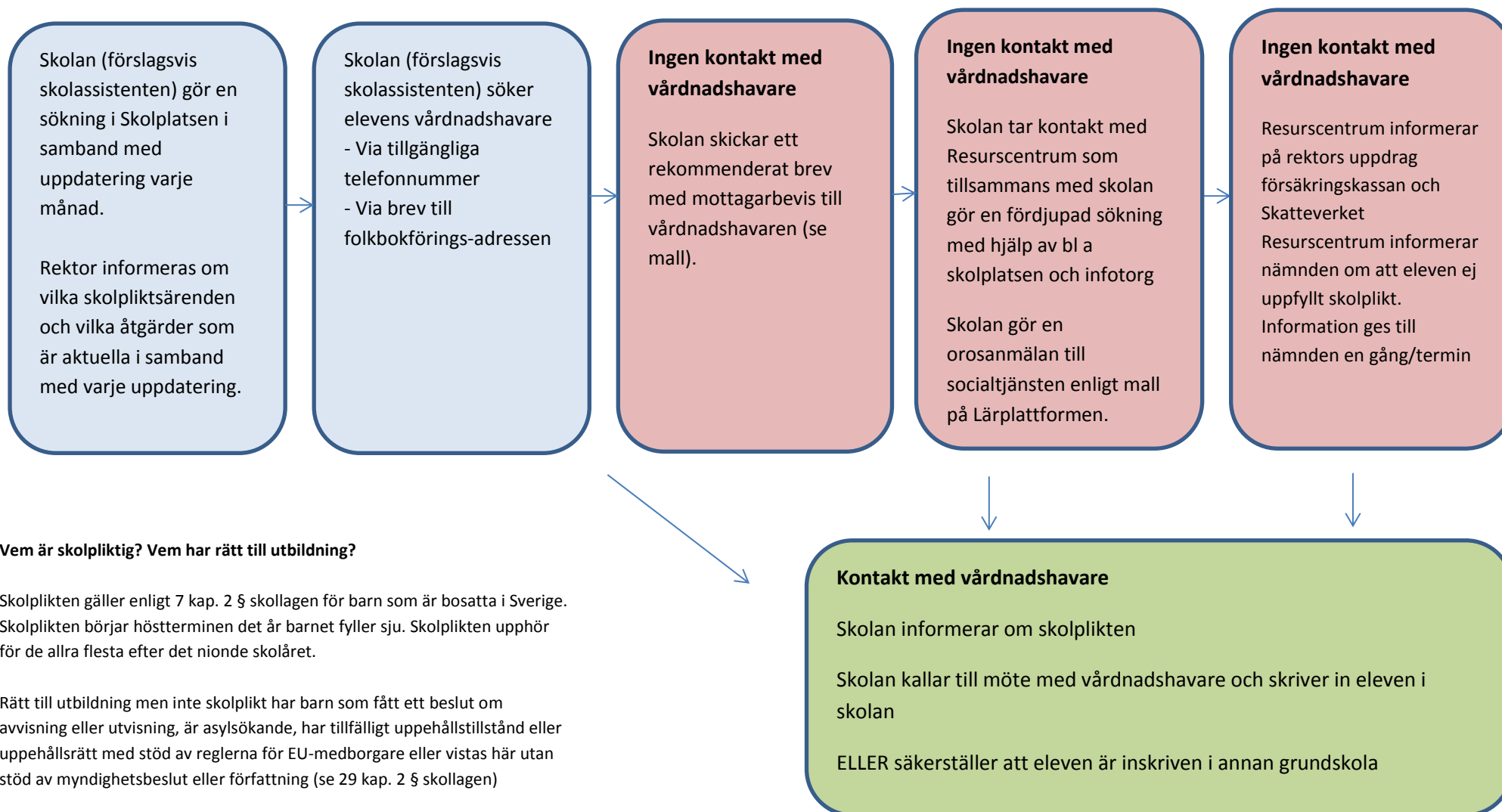
Rutin för hantering av skolpliktiga elever som inte är inskrivna i någon skola (SFS 2010:800, 7 kap)

Respektive grundskola ansvarar för att bevaka att elever inom skolans basplaceringsområde har en skolplacering.

Elever som är folkbokförda i kommunen, men inte inskrivna i någon skola registreras i **Skolplatsen**.

Skolplatsen uppdateras med aktuell information varje månad, runt den 15:e

Alla åtgärder samt viktig information kring de berörda eleverna dokumenteras i skolplatsen. I de fall eleven någon gång varit inskriven i skolan noteras sista skoldagen i Skolplatsen

Bilaga 2

Normalläge för hantering av skolfrånvaro

Skolan bemöter alla elever på ett positivt sätt med en förväntan att alla vill lära.	
Skolan kontaktar alltid hemmet personligen, samma dag en elev är oanmält frånvarande och gör en kort anteckning om detta.	
Skolan har skriftliga rutiner för hantering av skolfrånvaro som är väl kända av all personal och som bygger på kommunens riktlinjer, " <i>Rutin för främjande av närvaro och hantering av frånvaro i grundskolan</i> ".	
Skolan har en månatlig, systematisk uppföljning av skolfrånvaro.	
Skolan följer upp den totala frånvaron, följer upp de åtgärder som vidtagits vid frånvaro samt ger stöd i arbetet med skolfrånvaro.	

Rutin för främjande av närvaro och hantering av frånvaro i grundskolan

Rutiner för frånvarohantering

I Södertälje kommun är alla elever saknade när de inte är på plats.

- Personal, vårdnadshavare och elever informeras varje läsårsstart om skolans frånvarorutiner.
- Ansvarig lärare dokumenterar dagligen frånvaron i Lärplattformen.
- Personalen är väl förtrogen med skolans frånvarorutiner.
- Skolan har rutiner för hur den dokumenterade frånvaron i Lärplattformen följs upp.
- Skolans frånvarorutiner utvärderas årligen.

Rutiner för sjukfrånvaro

- Omfattande sjukfrånvaro är en riskfaktor som ska uppmärksammas och hanteras.
- Är eleven sjuk fem dagar i följd eller har upprepad, kortare sjukfrånvaro kontaktar skolan vårdnadshavaren.
- Vid behov upprättar skolan tillsammans med elev och vårdnadshavare en plan, som till exempel kan omfatta hälsosamtal eller hur kunskapsutvecklingen ska säkerställas.

Rutiner för ogiltig frånvaro

<p>1</p> <p>Första oanmälda frånvarotillfället</p>	<p>Skolan ska kontakta vårdnadshavare samma dag en elev är oanmält frånvarande (Skollagen 7 kap 17§).</p> <p>Skolan tar reda på anledningen till frånvaro och motiverar till närvaro.</p> <p>Skolan informerar om vilka steg som tas vid fortsatt frånvaro.</p>
<p>2</p> <p>Tredje oanmälda frånvarotillfället</p>	<p>Skolan kontaktar vårdnadshavaren vid varje oanmält frånvarotillfälle</p> <p>Ansvarig lärare samtalar med elev och vårdnadshavare och kartlägger orsak till frånvaron.</p> <p>Arbetslaget vidtar åtgärder för att främja elevens närvaro.</p>
<p>3</p> <p>Femte oanmälda frånvarotillfället</p>	<p>Skolan kallar till ett möte med eleven och vårdnadshavaren. Vid behov informerar skolan om skolplikten.</p> <p>Skolan kartlägger elevens behov och vidtar relevanta åtgärder samt gör en plan för kontinuerlig och tät uppföljning.</p> <p>Elevens närvaro följs upp dagligen.</p>
<p>4</p> <p>Fortsatt ogiltig frånvaro</p>	<p>Om elevens ogiltiga frånvaro fortsätter efter vidtagna åtgärder ansvarar rektor för att en pedagogisk kartläggning skyndsamt genomförs. Kartläggningen skall beakta pedagogiska, medicinska, psykologiska samt psykosociala aspekter.</p> <p>En bedömning av elevens behov av extra anpassningar och särskilt stöd görs. Vid särskilt stöd upprättas ett åtgärdsprogram.</p> <p>Skolan fortsätter att följa upp elevens närvaro dagligen och har tät kontakt med eleven och vårdnadshavaren.</p> <p>Skolan är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten om oro för elevens utveckling och hälsa finns.</p>